

Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλος - Δεν υπάρχει κρυφός Παπαδιαμάντης

Συνέντευξη στην Λαμπρινή Κουζέλη, Τò Βήμα 22 Μαΐου 2011

Έχει αφιερώσει τριάντα χρόνια από τη ζωή του στον Σκιαθίτη. Έχει επιμεληθεί την πεντάτομη κριτική έκδοση των Απάντων του. Και εξομολογείται στο «Βήμα» γιατί ο συγγραφέας του «Βαρδιάνου στα σπόρκα», εκατό χρόνια από τον θάνατό του, εξακολουθεί να μᾶς αϊφνιδιάζει

Έχει μελετήσει τὸ ἔργο τοῦ Ἀλέξανδρου Μωραϊτίδη καὶ τοῦ Γιάννη Σκαρίμπα. Ὁ λογοτέχνης ὅμως μὲ τὸν ὁποῖο συνδέεται αὐτόματα τὸ ὄνομα τοῦ φιλολόγου καὶ συγγραφέα Νίκου Δ. Τριανταφυλλόπουλου εἶναι ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Ἡ συστηματικὴ ἐνασχόλησή του μὲ τὸ ἔργο τοῦ σκιαθίτη πεζογράφου κατέληξε στὴν πεντάτομη κριτικὴ ἔκδοση τῶν Απάντων του (Δόμος, 1981-1988), στὴν ἔκδοση τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τῶν μεταφράσεών του, σὲ μιὰ ἀνθολογία καὶ πολλὰ μελετήματα. Ἀσκητικὸς, σεμνός, μιὰ παπαδιαμαντικὴ φιγούρα καὶ ὁ ἴδιος, γίνεται λάβρος ὅταν κρίνει ὅτι οἱ ἐρμηνεῖες τοῦ παπαδιαμαντικοῦ ἔργου καταλήγουν ἄνευ ὀρίων εὐφάνταστες. Ἀπὸ τὰ 100 χρόνια ποὺ κλείνουν ἐφέτος ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Παπαδιαμάντη, ὁ 78χρονος Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλος ἔχει περάσει περισσότερα ἀπὸ 30 χρόνια σκυμμένος ἐπάνω στὰ κείμενά του.

Τὸν ἀναζητήσαμε στὴ Χαλκίδα ὅπου ζεῖ καὶ μᾶς μίλησε γιὰ τὸν δικό του Παπαδιαμάντη.

- Ἐχετε ἀφιερῶσει σχεδὸν τὴ μισὴ ζωὴ σας στὴν ἔκδοση τοῦ ἔργου τοῦ Παπαδιαμάντη. Τί ἐνέπνευσε τόση ἀφοσίωση;

«Ἡ ἀρχὴ τῆς σχέσης μου μὲ τὸν Παπαδιαμάντη βρίσκεται στὰ καλοκαίρια ποὺ ἔζησα παιδί στὴ Λίμνη Εὐβοίας, τόπο τῆς μητέρας μου. Ὅλα ἐκεῖ ἦταν θαυμαστά, προπάντων ἡ θάλασσα, καὶ μὲ εἶχαν ἀνεξίτηλα σφραγίσει. Ὅταν ἀργότερα διάβασα τὰ παπαδιαμαντικὰ διηγήματα στὰ γυμνασιακὰ Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα, γοητευμένος καὶ ἐκπληκτὸς ἀνακάλυψα ὅτι τὰ βουνά, τὰ δάση, τὰ ἀμπέλια, οἱ ἄνθρωποι, ἡ λαλιά τους, οἱ ἐκκλησιές, τὰ σπίτια, τὰ καφενεῖα, κατεξοχὴν ὅμως ἡ θάλασσα, ὅλα τα μικρὰ καὶ μεγάλα θαύματα τῆς Σταχομαζώχτρας, τῆς Ὑπερέτρας, τοῦ Ἀμερικάνου, τῆς Γλυκοφιλοῦσης, γίνονταν στὴ Λίμνη. Γιὰ τοῦτο καθόλου δὲν παραξενεύτηκα ὅταν, πολὺ ἀργότερα, ἔμαθα πὼς οἱ κάτοικοι τῆς ἐπάνω συνοικίας τῆς Σκιάθου ἦταν ἐκ καταγωγῆς Λιμνιώτες. Ὁ Παπαδιαμάντης, λοιπόν, εἶχε ἐκφράσει μὲ μοναδικὸ τρόπο τὴν ἀνέκφραστη γιὰ μένα μαγεία τοῦ κόσμου τῆς Λίμνης. Ἐπόμενο ἦταν νὰ τὸν ἐρωτηθῶ παράφορα. Πὼς τώρα αὐτὴ ἡ ἀγάπη σοφιλιάστηκε μὲ τὴ φιλολογία εἶναι μιὰ ἱστορία ποὺ δὲν χωράει ἐδῶ. Μόνον ἐτοῦτο: δίχως τὴν ἔκδοση τοῦ Βαρδιάνου στὰ σπόρκα ἀπὸ τὸν Λίνο Πολίτη καὶ χωρὶς τὴ βίαιη σχεδὸν σπρωξιὰ τοῦ Ζήσιμου Λορεντζάτου, ἐνδέχεται νὰ μὴ γινόταν ὁ γάμος. Αὐτὸς ὁ ἔρωτας δὲν μὲ ἀφήνει οὔτε τώρα ποὺ μὲ πῆραν τὰ χρόνια νὰ παραιτηθῶ ἀπὸ τὴ

φιλολογική σπουδή του έργου του. Εὐτυχῶς πού με χειραγωγεί με ἀσφάλεια ἢ συνονόματή σας δευτερότοκῆ μου Λαμπρινή».

- Ἀπὸ τὴν ἔκδοση τοῦ πρώτου τόμου τῶν Ἀπάντων τὸ 1981 ὡς σήμερα τί ἔχει ἀλλάξει στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἀντιλαμβανόμαστε τὸ ἔργο τοῦ Παπαδιαμάντη;

«Δὲν ξέρω τί ἐνδεχομένως ἀλλάξε στοὺς ἄλλους. Πάντως γιὰ μένα καὶ ἀρκετοὺς φίλους μου πού συναναστρέφονται τὸν Παπαδιαμάντη, παρὰ τὶς ραγδαῖες μεταβολές τῶν τελευταίων δεκαετιῶν, ἡ γραφή του παραμένει ἀναλλοίωτα θελκτικὴ, ὅπως ἀναλλοίωτη καὶ πάντοτε νέα μένει ἡ γεύση ἐνὸς ἀληθινοῦ καρβελιοῦ. Τὰ κείμενά του ἔχουν τὴν ἀφθαρτὴ γοητεία καὶ τὸ καθημερινὸ μυστήριο τῶν παλίνδρομων νερῶν τοῦ Εὐρίπου. Ὅπως καὶ νὰ ἔναι, μετὰ τὸ δοκίμιο τοῦ Ζ. Λορεντζάτου στὸν Ταχυδρόμο τοῦ 1961 πολλοὶ διδάχτηκαν νὰ μὴ βλέπουν στὸν Παπαδιαμάντη ἕναν ἠθογράφο πού ἡ ὁποια μαγεία τῆς γραφῆς τοῦ ἔχει κίολας ἐξατμιστεῖ μετὰ τὴν ἀνάγνωση τριῶν διηγημάτων του».

- Ἐχετε γράψει ὅτι ὅσο προχωρούσατε στὴν ἔκδοση τῶν Ἀπάντων οἱ βεβαιότητές σας κλονίζονταν. Ἐξακολουθεῖ νὰ σᾶς ξαφνιάζει ὁ Παπαδιαμάντης; Παραμένει ἀταξινόμητος καὶ «ἀτίθασος»;

«Εἶναι ἀλήθεια, ἐξακολουθεῖ νὰ μὲ αἰφνιδιάζει καὶ ὡς ἀναγνώστη καὶ ὡς φιλόλογο. Χρόνια καὶ χρόνια παλεύουμε μὲ τὰ χειρόγραφα του πού περιέχουν τὴ μετάφραση τῆς Ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ Γόρδωνα. Θὰ ἔπρεπε κανονικὰ νὰ εἶχαμε ὑπερκορεσθεῖ. Ὡστόσο κάνοντας αὐτὲς τὶς μέρες τὸν τελικὸ ἔλεγχο, σελίδα παρὰ σελίδα, πέφταμε ἐπάνω σε μιὰ λέξη ἢ μιὰ ἔκφραση πού μᾶς φαινόταν σὰν νεόκοπο φλουρί. Ἀσφαλῶς θὰ φανεῖ ὑπερβολικὸ, ἐντούτοις τὸ ἀποτολμῶ: ἡ καταληκτικὴ παράγραφος τοῦ κεφαλαίου γιὰ τὴν ἄλωση τοῦ Μεσολογγίου μου ἔδινε τὴν ἐντύπωση ὅτι διαβάζω σολωμικοὺς “στοχασμούς”- καὶ αὐτὸ βέβαια δὲν ὀφείλεται τόσο στὸν Γόρδωνα ὅσο στὸν μεταφραστή του».

- Προκύπτουν ἀπὸ τὶς μεταφράσεις τοῦ στοιχεῖα πού σᾶς ἐκπλήσσουν καὶ προσφέρουν νέες ὀπτικές ἐρμηνείας τοῦ πρωτότυπου ἔργου του;

«Μιὰ πρώτη ἐκπληξη ἀπὸ τὶς παπαδιαμαντικὲς μεταφράσεις ἦταν, γιὰ μένα τουλάχιστον, τὸ γεγονὸς ὅτι μᾶς βοηθοῦν κάποτε νὰ ἀποκαταστήσουμε ἐφθαρμένες γραφές στὰ Ἀπαντά του. Γιὰ τὶς ἀλλεπάλληλες ἐκπλήξεις τῶν μεταφραστικῶν του ἐλευθεριῶν δὲν μᾶς παίρνει ὁ χῶρος καὶ ἡ ὥρα. Δείγματα τὸς βρίσκει κανεὶς στὸ τομίδιο Ὁ Παρδαλὸς Συρικτῆς τῆς Ἑμλίνης. Προηγουμένως μὲ ρωτήσατε ἂν ὁ Παπαδιαμάντης παραμένει «ἀτίθασος». Ὅταν ἀναλογίζομαι τὸ εἶδος τῶν ἐπεμβάσεων του στὴ μετάφραση τοῦ μυθιστορήματος τῆς Σάρας Γκράντ Οἱ δίδυμοί του Οὐρανοῦ, ἀπαντῶ ἀδίστακτα “ναί”. Ἐπιπλέον, οἱ περιπτώσεις τῶν Διδύμων του Οὐρανοῦ καὶ τοῦ Βίου τοῦ Χριστοῦ τοῦ Φρ. Φάραρο

μαρτυροῦν ποιὸ εἶναι τὸ ἀμετακίνητο κέντρο τοῦ Παπαδιαμάντη. Αὐτὸ ὑποχρεώνει, ὅταν τὸν ἐρμηνεύουμε, νὰ μὴ λησμονοῦμε τὴ σωτήρια ἀρχὴ “Ὁμηρον ἐξ Ὁμήρου σαφηνίζειν”».

- Ποιὰ εἶναι τὰ ζητούμενα τῆς παπαδιαμαντικῆς ἐρευνας σήμερα;

«Συνοπτικώτατα: ἐρμηνευτικὲς ἐκδόσεις τῶν ἐκτενῶν, τουλάχιστον, ἔργων του. Ἐκδόσεις καὶ ἄλλων σημαντικῶν μεταφράσεων του. Ὁλοκλήρωση τῆς μετάφρασης τοῦ ἔργου του στὰ ἀγγλικά ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις Denise Harvey, ποὺ ἐδρεύουν στὴ Λίμνη. Σύνταξη καταλόγου τῶν ὄντως παπαδιαμαντικῶν μεταφράσεων. Τέλος, μιὰ δευτέρη βελτιωμένη κριτικὴ ἐκδοση τῶν Ἀπάντων του».

- Τὸν ἀποκαλοῦν Ἕλληνα Ντοστογιέφσκι, τὸν ἔχουν συγκρίνει μὲ ξένους λογοτέχνες ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ του. Ὁ ἴδιος γράφει ὅτι δὲν μοιάζει οὔτε μὲ τὸν Ντίκενς, οὔτε μὲ τὸν Πόε, οὔτε μὲ τὸν Σαίξπηρ, «ὁμοιάζω μὲ τὸν ἑαυτὸν μου. Τοῦτο δὲν ἀρκεῖ». Ποιὰ εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ ποὺ διακρίνουν τὴν παπαδιαμαντικὴ γραφὴ;

«Δὲν τὰ καταφέρνω καθόλου μὲ τὴ θεωρία λογοτεχνίας. Προσφεύγω, λοιπόν, στὸν συμπατριώτη του καὶ φυσιοδίφη Δημ. Τσαμασφύρο ποὺ καθόρισε ἐμπειρικὰ τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τῆς παπαδιαμαντικῆς γραφῆς, μὲ ἀφορμὴ τὸ νόθο διήγημα “Τὸ ἐγγόνι τῆς στρίγγλας”. Κατ’ ἀνάγκην συνοψίζω τὰ λεγόμενά του: “ποιητικαὶ εἰκόνες καὶ περιγραφαί, λυρικαὶ ἐξάρσεις, σκεπτικιστικαὶ ἢ σκωπτικαὶ ἀντιθέσεις, ἐπιγραμματικοὶ χαρακτηρισμοί, ἐγκατασπορὰ βιβλικῶν ρητῶν”. Πολὺ σημαντικότερη ἢ διαπίστωση: “Κανένα ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Παπαδιαμάντη δὲν μᾶς παρουσιάζεται ὡς ἐκθεσις μύθου κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν”. Καὶ ἡ συναφὴς μὲ αὐτή: “Ὁ μύθος ἐπισκιάζεται ἐνίοτε μέχρις ἀφανισμοῦ”. Συνοψίζω μὲ μιὰ λέξη ποὺ τὴ συναντοῦμε στὸν Χρῆστο Μηλιόνη: ὁ Παπαδιαμάντης εἶναι συγγραφέας ἀυθέκαστος».

- Τὸ ἔργο τοῦ Παπαδιαμάντη ἐξακολουθεῖ νὰ ἐρεθίζει γιὰ ποικίλες προσεγγίσεις. Ποῦ ὀφείλεται ἡ διάρκειά του;

«Μὲ παρηγορεῖ τὸ ὅτι ὁ Παπαδιαμάντης δὲν ἔμεινε στὸ ράφι, ὅπως προφητεύθηκε κάποτε, ὡστόσο ἡ ποικιλία τῶν προσεγγίσεων δὲν μὲ ἐνθουσιάζει. Γιατί νὰ σέρνει κανεὶς ἓνα μαγκανοπήγαδο, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ προσθέσει στὸν ἀτομικὸ του φάκελο ἢ στὴ βιβλιογραφία ἓνα ἀκόμη χαρτί; Τὸ θέμα εἶναι νὰ ἀφήσουμε νὰ μᾶς προσεγγίσει ἐκεῖνος μὲ τὴν ἀλήθειά του. Νὰ τοῦ παραδοθοῦμε μὲ ἐμπιστοσύνη».

- Τί δυσκολεύει τὴν πρόσληψή του σήμερα; Ἡ γλῶσσα, ἡ ἐποχὴ καὶ ἡ κοινωνία ποῦ περιγράφει, ἡ ἰδεολογία του;

«Πολὺ λίγο ἡ γλῶσσα. Κυρίως ἡ πνευματικὴ ἀτολμία νὰ τὸν δεχτοῦμε

ολόκληρον καὶ ὁ σύμφυτος μὲ αὐτὴ φόβος τῆς ρετσινιᾶς τοῦ
“συντηρητικοῦ”».

**- Ἀπὸ τὰ τρία μυθιστορήματα, τὶς νουβέλες, τὰ πλεον τῶν ἑκατὸ
διηγήματα καὶ τὶς μεταφράσεις τοῦ Παπαδιαμάντη ποῖα εἶναι τὰ πέντε
κείμενα ποῦ θὰ συστήνατε σὲ ἕναν νέο ἀναγνώστη του νὰ διαβάσει
ὁπωσδήποτε;**

«Δύσκολα πράγματά μου ζητᾶτε, πάρα πολὺ δύσκολα. Θὰ τοῦ ἔλεγα,
λοιπόν, νὰ ἀρχίσει μὲ τὸν Βαρδιάνο στὰ σπόρκα, καλὴ προτύπωση τῆς
σημερινῆς μας κατάντιας, νὰ διαβάσει Τὰ ρόδιν' ἀκρογιάλια, ποῦ ἄρσαν
καὶ στὸν Ἀλεξανδρινό, τὴν προκλητικώτατη γιὰ τὶς σημερινές μας
ἀντιλήψεις Νοσταλγὸ, τὸν Φτωχὸ Ἅγιο καὶ τὴ μετάφραση τοῦ
μυθιστορήματος “Ὁ Μαξιώτης τοῦ Χῶλλ Κείν. Λογαριάστε, τώρα, τί λογάρι
ἄφησα ἔξω ἀπὸ τὸν κατάλογο».

- Μοῦ κάνει ἐντύπωση ὅτι ἀφήσατε ἔξω τὴ Φόνισσα...

«Τὴν παραλείπω γιὰτὶ εἶναι πλεον πασίγνωστη ἀπὸ τὶς ἀπειράριθμες
ἐκδόσεις της, τὰ βιβλία καὶ τὶς μελέτες ποῦ ἔχουν γραφεῖ γι' αὐτήν, ἀπὸ τὸ
θέατρο καὶ τὸν κινηματογράφο, καὶ ἐπιπλέον ἀποδεκτὴ ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς
ἀρνητὲς τῆς παπαδιαμαντικῆς γραφῆς».

**- Στὰ λιγότερο γνωστὰ μυθιστορήματά του τὸν ἀπασχολεῖ τὸ θέμα τῆς
σχέσης τῶν Ἑλλήνων μὲ τὴ Δύση. Πῶς θὰ συνοψίζατε τὶς ἀπόψεις του;**

«Εἶναι ἄκομφο, ἐπιτρέψτε ὅμως νὰ σᾶς ἀπαντήσω παραπέμποντας στὰ
προλογικὰ σημειώματα τῶν τόμων Οἱ Ἑμποροὶ τῶν Ἑθνῶν καὶ Ἡ
Γυφτοπούλα. Ὡστόσο, παρὰ τὴν ἀντίθεσή του μὲ τοὺς παλαιοὺς καὶ
νεότερους Δυτικούς, ὁ Παπαδιαμάντης γνωρίζει πολὺ καλὰ ὅτι ὁ ἄνεμος
δὲν ἀναχαιτίζεται ἀπὸ τὰ τεῖχη. Ὁ ἀφορισμὸς “Διότι ἂν ὁ νεωτερισμὸς εἶναι
ἀνάγκη, δὲν ἔπεται ὅτι πρέπει νὰ τὸ παρακάμνωμεν εἰς τὸν νεωτερισμόν”
φανερώνει τὴ διάκρισή του. Γιὰ τοῦτο ὁ ἴδιος φορᾶει φράγκικα, ἐνοχλεῖται
ὅμως ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ τετραφωνία».

**- Ὁ Παπαδιαμάντης ἔχει γράψει: «Μὲ τοιαύτην ραστώνην, νωχέλειαν,
μὲ τοιαύτην ἐπιπολαιότητα καὶ ὀλιγωρίαν... διεξάγονται ἄλλως καὶ τὰ
πράγματα ὅλα παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλησιν». Ἐπίσης ἔχει ἀναφερθεῖ
στοὺς δημοσιογράφους ποῦ δὲν καταφέρνουν νὰ ἐξημερώσουν ὀλίγον
τοὺς πολιτικούς, ἀπόψεις ποῦ διαβάζονται ὡς σύγχρονα σχόλια
ἐθνικῆς αὐτοκριτικῆς. Ποῖα ἀπὸ τὰ κείμενά του εἶναι ἐπίκαιρα πρὸς
αὐτὴ τὴν κατεύθυνση;**

«Χρειάζεται νὰ διαβάσουμε ὅλοι προσεκτικὰ καὶ δίχως εὐθιξίες καὶ
αὐτοεξαίρεσεις τοὺς Χαλασοχώρηδες, τὸν Πολιτισμὸν εἰς τὸ χωρίον, Τὰ δύο
τέρατα, τὸ ἄρθρο Οἰωνὸς καὶ τὸν Βαρδιάνο στὰ σπόρκα (καὶ μαζὶ μὲ τὸ

τελευταίο τὸ πικρὸ δοκίμιο τοῦ Νίκου Φωκᾶ Οἱ γενάρχεις)».

- Τὸ ἔργο τοῦ Παπαδιαμάντη ἔχει δώσει ἐρείσματα γιὰ διαφορετικὲς ἀναγνώσεις. Ὁ κοσμοκαλόγερος τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἔχει ἰδωθεῖ καὶ ἀπὸ τὴν ψυχαναλυτικὴ σκοπιὰ ὡς ἓνας ἄνθρωπος συμπλεγματικός, μὲ καταπιεσμένη σεξουαλικότητα, καὶ γι' αὐτὸ ἐνοχικός... Ὑπάρχει ἓνας κρυφὸς Παπαδιαμάντης πίσω ἀπὸ τὰ κείμενα τὸν ὁποῖο μὲ αὐτὲς τὶς προσεγγίσεις σταδιακὰ ἀνακαλύπτουμε;

«Μοῦ θυμίζετε πράγματα στὰ ὁποῖα εἶμαι ἀλλεργικός. Ἡ ψυχαναλυτικὴ ἐρμηνεία τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Παπαδιαμάντη δὲν φελάει ντίπ καταντίπ. Ὁ Παπαδιαμάντης εἶναι ἄνθρωπος “ἐκκλησιασμένος” καὶ δὲν τὸν πιάνουν οἱ μοντέρνες σολομωνικές. Ἀκριβῶς γι' αὐτὸ ὁ Κωστής Μπαστιάς, ἄνθρωπος κάθε ἄλλο παρὰ ἄβγαλτος στὸν κόσμο, μυκτῆριζε ὅλα τα φληναφήματα γιὰ καταπιεσμένη σεξουαλικότητα καὶ τὰ ρέστα. Ἄν ὑπάρχει ἓνας ἄλλης τάξεως καὶ ἄλλης γλώσσας χαρακτηρισμός, αὐτὸς εἶναι “ἀγωνισμένος καὶ λυτρωμένος”. Ἀνήκει στὸν καλύμνιο ποιητῆ, πεζογράφου καὶ φίλου τοῦ Παπαδιαμάντη τῆς Δεξαμενῆς Γιάννη Κλ. Ζερβό. Δὲν εἰπώθηκε γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη, ἀλλὰ τοῦ ταιριάζει ὅσο σὲ ἐλάχιστους ἄλλους. Κανένας κρυφὸς Παπαδιαμάντης δὲν ὑπάρχει στὰ κείμενά του».

Δεκαπέντε τόμοι, ὅλο τὸ ἔργο

Ἐκατὸν ἐξήντα χρόνια ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη καὶ ἑκατὸ χρόνια ἀπὸ τὸν θάνατό του, «Τὸ Βῆμα» παρουσιάζει ἓνα μνημειῶδες ἔργο: τὰ Ἄπαντα Παπαδιαμάντη, σὲ 15 πολυτελεῖς καὶ συλλεκτικὸς τόμους.

Ἡ ἔκδοση ἀπὸ τὸ «Βῆμα Βιβλιοθήκη» ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο τῆς πλέον ἔγκριτης ἔκδοσης τῶν Ἀπάντων Παπαδιαμάντη ἀπὸ τὸν «Δόμο», σὲ φιλολογικὴ ἐπιμέλεια τοῦ Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλου, καὶ παρουσιάζει τὸ σύνολο τῶν παπαδιαμαντικῶν κειμένων σὲ χρηστικὴ ἔκδοση, μὲ τὴν πρόθεση τὸ ἀνεπανάληπτο αὐτὸ ἔργο, ἓνα ἔργο ζωῆς, νὰ γίνῃ προσιτότερο στὸ εὐρὸ κοινό.

Ὁ κάθε τόμος τῆς ἔκδοσης συνοδεύεται ἀπὸ Προλογικὸ Σημείωμα πὺν κάθε φορὰ ὑπογράφει ἓνας ἀξιόλογος μελετητῆς τοῦ παπαδιαμαντικοῦ ἔργου (Σταῦρος Ζουμπουλάκης, Ἄγγελος Καλογερόπουλος, Δημήτρης Κοσμοόπουλος, Λουκᾶς Κούσουλας, Ἄγγελος Μαντᾶς, Δημήτρης Μαυρόπουλος, Τασούλα Καραγεωργίου, Στέλιος Παπαθανασίου, Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλος), καθὼς καὶ ἀπὸ Γλωσσάρι.

Ἐπιπλέον, ἔχουν εἰσαχθεῖ ὀρισμένες διορθώσεις γραφῶν σὲ σχέση μὲ τὴν ἔκδοση τοῦ «Δόμου», ἀπὸ τὸν ἐπιμελητῆ τῆς ἔκδοσης Δημήτρη Μαυρόπουλο καὶ τὸν φιλολογικὸ ἐπιμελητῆ τῆς Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλο, ἐνῶ

έμφανίζεται για πρώτη φορά σε έκδοση το διήγημα «Τὸ Γιαλόξυλο», τὸ ὁποῖο προσφάτως ἀνακαλύφθηκε σε ἔφημερίδα τοῦ 1905.

Ὁ ἀναγνώστης νὰ ἀρχίσει μέ: [1] Τὸν Βαρδιάνο στὰ σπόρκα, καλὴ προτύπωση τῆς σημερινῆς μας κατάντιας. [2] Τὰ ρόδιν' ἀκρογιάλια, πὺ ἄρεσαν καὶ στὸν Ἀλεξανδρινό. [3] Τὴν προκλητικότετη γιὰ τὶς σημερινές μας ἀντιλήψεις Νοσταλγό. [4] Τὸν Φτωχὸ Ἄγιο. [5] Τὴ μετάφραση τοῦ μυθιστορήματος Ὁ Μαξιώτης τοῦ Χώλλ Κέιν.